

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

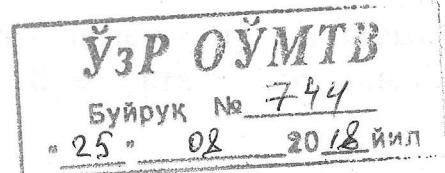
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Министри таълимнига оиди
Таълимнига оиди

Министри таълимнига оиди

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Министри таълимнига оиди

5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича)
магистратура

мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент

СҮЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети
ЎзРФА Математика институти

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича
ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг
2018 йил «18» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талаблари Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий
чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлиги ҳамда таянч ОТМга тегишлидир.

МУНДАРИЖА

	бет
Т/р	
1. <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислигининг умумий таснифи .....</i>	4
1.1 Кўлланиш соҳаси	4
1.2 <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи.....</i>	4
2. <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар .....</i>	5
2.1 Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	5
2.2. <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари .....</i>	7
3. <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....</i>	8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2. Илмий-фаолиятга бўлган талаблар.....	11
3.3 <i>5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....</i>	13

1. 5A130101 –Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислигининг умумий таснифи

5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидағи расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиши шакли ва мос малака (даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиши шакли ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмусини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда асосий ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукуқига эга, деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим соҳаси магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиши, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул – олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

- таълим соҳаси магистратура мутахассисликларнинг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- таълим соҳаси(таркиби)нинг магистратура мутахассисликлардан бирини ихтиёрий танлаш хукуқига эга бўлган бакалаврлар, ота-оналар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги – Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларида математик фанларни ўқитиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида илмий-тадқиқот марказларида, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий тадқиқот ишларини олиб бориш,

математик методлар ва компьютер технологияларидан фойдаланадиган соҳаларда илмий-тадқиқот фаолияти; жараёнлар ва объектларнинг математик моделларидан фойдаланиб турли масалаларни ечиш ва уларнинг дастурий таъминоти; табиатшунослик, техника, иқтисод ва бошқариш масалаларини ечишнинг эффектив математик методларини яратиш; тадқиқотлар олиб бориш, проект-конструкторлик фаолиятини дастурий-ахборот таъминотини таъминлаш.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объекtlари:

- математик тушунчалар, гипотезалар, теоремалар, методлар;
- фанлар академияси ва тармоқ илмий-текшириш институтлари ҳамда олий ўқув юртларининг илмий-тадқиқот бўлимлари фаолияти;
- мос касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- фундаментал ва тадбиқий математика ва табиий фанлар мазмунини ташкил этувчи математик моделлар.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объекtlарида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- Илмий-тадқиқот фаолияти;
- Ташкилий-бошқарув фаолияти;
- Педагогик фаолият - Олий, малака ошириши ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда).
- Турли хизматлар кўрсатили кабиларни ўз ичига олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Мутахассислик бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий мослашув имкониятлари:

5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги битирувчилари кадрларни қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш тизимида қўшимча касб таълим мини олиши мумкин.

Шунингдек, магистрлар касбий мослашув имкониятларидан келиб чиқсан ҳолда кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятларини ташкил этиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари:

Магистратура битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда докторант ва мустақил изланувчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуқтаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англаган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуриш” бош ғоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;
- табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳақида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;
- шахснинг инсон, жамият, атроф муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи хуқуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятида қўллай олиши;
- янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;
- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;
- ўз фаолиятида меъёрий хуқуқий ҳужжатлардан фойдалана билиши;
- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услугуга, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;
- касбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий қонунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- хорижий тиллардан бирини илмий мулоқот ва касбий малака алмасиши воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;
- ахборотни тўплаш, сақлаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усууларини эгаллаши;
  - ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
  - ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;
  - бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуулари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
  - педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
  - таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;
  - илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;
  - патент олиш учун иш меъёрий ҳужжатлар тайёрлай олиши;
  - давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

Магистр:

- мутахассисликлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- мутахассисликлари доирасида танланган мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда докторант ва мустақил изланувчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5A130101 – Математика (йұналишилар бүйіча) мутахассислиги бүйіча магистрларнинг касбий фаолиятларыға қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- мамлакатимиз ва чет элларда ҳосил қилингандар илгор тажрибаларни инобатта олган ҳолда, мутахассисликка оид янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ва илмий-тадқиқот лойихаларини ўрганиш, таҳлил қилиш ва умумлаштириши;
- касбий фаолиятига мос илмий адабиётларни, илмий тадқиқот лойихаларини ва янги илмий натижаларни ўрганиш;
- амалий масалаларни ечиш учун самарали усулларни ва янги технологияларни кўллаш;
- илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳрир қилиш;
- интернет тармогида энг янги илмий, конструкторлик, технологик ва эксплуатацион ютуқлар хақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш ҳамда фаол иштирок этиш;
- мос мутахассислик мавзуси бүйича илмий лойихаларни ишлаб чиқиш;
- ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бүйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш, рефератлар ва библиографияларни тузиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолиятда:

- лойихаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиха командасини бошқариш;
- ижрочилар ва илмий тадқиқот жамоаси ишини ташкил қилиш ва бошқариш;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;
- қабул қилинаётган қарорларни миқдорий ва сифат бўйича баҳолаш, илмий ютуқларни кўллай олиш;
- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитиши ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларда илмий-педагогик ҳамда ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолиятда (ўрнатилган тартибда):

- ўқитиши методикасини эгаллаш;
- олий ва умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўкув машғулотларини ўтказиш;
- ўқитиляётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш қобилиятига эга бўлиши;
- ўқитиляётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишининг техник воситаларидан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши;
- мустақил таълим ва ижодий қидирив натижасида ўқитиляётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятига эга бўлиши;

- электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чиқиши қобилиятига эга бўлиши лозим;

- узлуксиз таълим тизими ning Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва бошқа ўқув-меърий хужжатларни ишлаб чиқиши қобилиятига эга бўлиши лозим.

Турли хизматлар қўрсатиш:

- пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш;
- ихтиосликка мос мавзу бўйича турли хизматларни қўрсатиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

3. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурлари бакалавриат таълим йўналишининг ўқув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабалар томонидан кўйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

умумметодологик фанлар;

мутахассислик фанлари;

илмий фаолият.

Ўқув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоқлари, бошқарув ва хўжалик юритиши субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўқув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишда янгилаб туриши лозим.

Ўқув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизими-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий муҳитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўқув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожллантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўгаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига кўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўқув жараёни машғулотларини ташкил этишида фаол ва интерфаол (компьютер симуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиши ва х.к.) шаклларни ўтказиши, талабаларнинг касбий кўникмаларини шакллантириш ва ривожллантириш мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида қўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг қўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўқув дастурини шакллантиришда ОТМ талабаларининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабаларда билим, амалий малака ва кўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўкув режа ва фан дастури ўкув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машғулотларни қамраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўкув режасига мувофиқ равища магистрлик диссертациясининг ҳимояси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Умумметодологик фанлар блоки:

илмий–тадқиқот методологияси, илмий тадқиқотлар асослари, тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хуносаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усулларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиш, фундаментал, амалий, инновацион лойихаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўкув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

амалий хорижий тилни ўзлаштириши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассисликлари ўкув режаларидағи умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Мутахассислик фанлари блоки:

ўрганилаётган обьект ва жараёнларни тадқиқ қилишда обьект ва жараёнлар ҳақида маълумотлар тўплаш;

муайян мутахассислик бўйича назарий ва амалий билимларни, ўкув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислик бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдалана олиш кўникмаларини ривожлантириши;

- Тўпламлар ҳалқаси ва алгебраси. Ярим ҳалқа. Минимал ҳалқа. σ-ҳалқа ва σ-алгебра. Буль алгебраси;
- Лебегнинг абстракт ўлчови. Борел ўлчови;
- Лебег интегралининг хоссаларини исботлаш ва улардан фойдалана билиш;
- ўлчовни давом эттириш, ўлчовларни дифференциаллаш;
- ўлчовли функциялар ва уларнинг хоссаларини қўллай билиш;
- ўлчов бўйича яқинлашиш;
- Лебег ва Рисс теоремалари;
- ўлчовли функциялар фазоси;
- қиймати ўлчовли функциялар фазосида бўлган ўлчовлар. Ўлчовларнинг ўлчовли тахламаси;
- Борель тўпламлари. Ўлчовли функциялар фазоси устидаги чизиқли фазолар ва уларни тасвирланиши;

– Банах фазоси. Чизиқли-узлуксиз функционал;

– мусбат аниқланган умумлашган функциялар ва уларнинг хоссалари;

– ўзгариши чегаралangan функциялар ва Стилтьес интегрални;

– Грин функцияси ва унинг хоссаларини исботлаш;

– Проектив фазо. Бир жинсли координаталар

– рационал функциялар динамикаси;

– мувозанатли ўлчов. $d^{-n}(f^n)^*(\delta_a)$ динамикаси;

– Фату компоненталари динамикаси;

– Фату компоненталари классификацияси. Периодик нуқталар стабиллиги;

– Яккос ва Бруно теоремаси. Бруно тўплами;

– Мандельбройт назарияси;

– кўп ўлчовли акслантиришлар. Эндоморфизмлар ва уларга доир мисолларни билиш;

– эндоморфизмлар динамикаси;

– P^m да квазиплюрисубгармоник функциялар. Потоклар борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

- ўлчовлар фазоси;
  - сунгулярликнинг тартибини аниқлаш;
  - мувозанатли ўлчов ва унинг хоссаларини келтира олиш;
  - сигимнинг хоссаларини исботлаш;
  - текисликда тўплам сигими, унга доир мисоллар келтира олиш;
  - субгармоник функцияларга мисоллар келтириш;
  - ҳамма ерда зич қутб тўпламга доир мисоллар қуриш;
  - субгармоник функциялар ва уларнинг хоссаларидан фойдалана олиш;
  - сигимнинг турли хоссаларини исботлай олиш;
  - текисликда тўплам сигимини топиш;
  - Содда соҳалар ҳақида тушунчага эга бўлиш;
  - Хартогснинг асосий теоремасини билиш;
  - Хартогс теоремаси ва маҳсусликларни бартараф қилиш;
  - голоморф функцияларнинг хоссаларини исботлаш;
  - голоморф функцияларни қаторларга ёйиш;
  - функцияни Хартогс қаторига ёйиш;
  - голоморф акслантиришларларнинг хоссаларини исботлаш;
  - топологик фазоларда карталар ва атласлар. Максимал атлас;
  - дифференциалланувчи кўпхилликлар. Мисоллар;
  - силлиқ кўпхилликларда силлиқ акслантиришлар;
  - ботириш ва жойлаштириш;
  - кўпхилликда уринма вектор;
  - силлиқ акслантиришнинг дифференциали ва силлиқ функциянинг градиенти;
  - силлиқ акслантиришлар ранги ҳақидаги теорема;
  - жойлаштирилган қисм кўпхилликлар;
- магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, укув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндашиб борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Танлов фанлари:

Мутахассислик бўйича фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талаблари асосида шакллантирилади ҳамда белгиланган аудитория соатларининг машғулот турлари бўйича таҳсисоти ОТМ Кенгашин томонидан белгиланади.

Курс ишига қўйиладиган талаблар

Курс иши мавзулари масъул кафедра қарори билан мутахассислик фанлари доирасида белгиланиб мазкур фан бўйича олинган билимларни бойитишга хизмат қилиши керак.

3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар:

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини, магистрлик диссертациясини тайёрлашни, илмий семинар ва илмий амалиёт (стажировка)ни назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар

Илмий-тадқиқот иши ОТМнинг илмий-тадқиқот лабораторияларида, академик ва соҳа илмий-тадқиқот институтларида, корхона ва ташкилотларнинг тадқиқот бўлинмаларида ўтказилади.

Илмий-тадқиқот ишларни таълим муассасаларида, илмий марказларда, чет эл мамлакатларининг корхоналари ва ташкилотларида икки тарафлама ёки бошқа битимлар асосида ўтказишга рухсат этилади.

Илмий-тадқиқот ишининг ҳажми, ташкилий ва илмий-методик таъминланиши кадрлар буюртмачиларининг талабларини хисобга олган ҳолда кадрлар тайёрловчи кафедра томонидан ишланган дастурда белгиланади;

Илмий-тадқиқот иши:

- магистратура мутахассислиги бўйича обьектлар ва жараёнларнинг намунавий моделлари ва уларни тадқиқ қилиш методикаларини ўрганиш;
- экспериментал тадқиқотларни бажаришда қўлланиладиган стендлар, замонавий аппаратуралар ва бошқа жиҳозларни ўрганиш ва баён қилиш;
- ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотларни ўтказиш;
- экспериментал тадқиқотлар натижаларига ишлов бериш, уларни таҳлил қилиш ва акс эттириш, хулосалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш, тавсияларни ишлаб чиқиш;
- мустақил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўнималарини шакллантириш;
- фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланишни назарда тутади.

Илмий-педагогик ишга бўлган талаблар

Илмий-педагогик иш ОТМ ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилади. Шунингдек, мутахассислигига мос ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасасида ҳам ўтказилиши мумкин. Илмий-педагогик иш икки тарафлама ва бошқа битимлар асосида хориж мамлакатлари олий таълим муассасаларида ҳам ўтказилиши мумкин.

Илмий-педагогик иши:

- замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўнималарини шакллантириш;
  - ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш, уқув ва кўнималарини ҳосил қилиши лозим;
- шунингдек:
- маҳсус фанлар бўйича машғулотларнинг ҳар хил турлари: маърузалар, лаборатория ишлари, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка;
  - маъруза матнлари ва машғулотларни ўтказиш режаларини тузиш;
  - янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва қўллаш;
  - талабалар билимини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш;
  - талабалар мустақил ишини ташкилий ва ўқув-методик таъминлашни ўрганиш;
  - услубий кўрсатмаларни тузиш;
  - тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутади.

Магистрлик диссертациясига бўлган талаблар

Магистрлик диссертацияси мавзулари соҳанинг ривожланиши истиқболи ва фан, таълим, техника, технология, иқтисодиётдаги замонавий ютуқлар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини хисобга олган ҳолда олий таълим муассасасининг мутахассислар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Магистрлик диссертацияси мавзусини танлаш ва илмий раҳбарни тайинлаш биринчи ўқув йилининг биринчи икки ойи давомида амалга оширилади. Ишнинг бажарилиши мос мутахассислик бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даражада

ва илмий унвонга эга бўлган ўқитувчи илмий раҳбарлигига бажарилади. Илмий маслаҳатчилар сифатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюоролари ҳамда ишлаб чиқаришнинг юқори малакали мутахассислари таклиф қилиниши мумкин.

Магистрлик диссертациясининг мазмуни *тизимлаштирилган кўринишида* илмий-тадқиқот (ёки илмий-техникавий ечим) нинг дастлабки асосларини, унинг бажарилиб боришини ва олинган натижаларини қайд қилиши керак. Бунда илмий асослар (ёки илмий-техникавий ечимлар) ҳар тарафлама таҳлил қилиниши, мавжуд муқобил варианктарда кўриб чиқилиши ва улардан бирининг танланишига асосланиши лозим.

Магистрлик диссертацияси натижалари бўйича олинган маълумотни матн ёки кўргазмали материал кўринишида мустаҳкамланади, унда муаллиф томонидан мавзунинг назарий ёки амалий аҳамияти исботланади. Матн ва кўргазмали материал *ҳажми ва мазмунининг тасвиғи* магистрлик диссертацияси мавзусининг йўналиши (илмий ёки илмий-техникавий) ва мутахассислар буюртмачилари талабларига боғлиқ ҳолда мутахассислар тайёрловчи кафедра томонидан белгиланади.

Белгиланган муддатда бажарилган магистрлик диссертацияси Давлат аттестацияси комиссиясига: илмий раҳбар *холосаси*, соҳа бўйича илмий ходим ёки мутахассиснинг *ташқи тақризи* ва мос мутахассисликнинг магистр таълим дастури бўйича шахсий режа бажарилганлиги ҳақидаги *маълумотнома* билан бирга тақдим этилиши лозим.

Магистрлик диссертацияси Давлат аттестация комиссияси ва жамоа олдида очик ҳимоя қилинади.

Илмий семинарга бўлган талаблар

Илмий семинар магистратура талabalарида тадқиқот ишларини олиб бориш ва магистрлик диссертацияларини тайёрлаш кўнилганларини шакллантиришга, магистрантнинг назарий-методологик тайёргарлигини чукурлаштириш ва йўналтиришга, илмий-тадқиқот фаолияти технологияларини амалий эгаллашларини таъминлашга йўналтирилган. Илмий семинарнинг асосий мақсади магистратура талabalарида илмий коммуникация кўнилганларини шакллантириш, илмий-тадқиқот иши натижаларини унинг турли босқичларида муҳокомасини ташкил этишдан иборат. Илмий семинар ОТМ да ёки ЎзФА ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида 1, 2, 3 семестрлар мобайнида ўтказилади.

Илмий семинар:

- магистрлик диссертацияси мавзуи бўйича манбаларни (дарсликлар, ўқув қўлланмалар, илмий монографиялар, мақолалар, маъruzalар, услубий адабиётлар ва х.к.) ўрганиш;
- маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш;
- амалга оширилган тадқиқотлар натижалари бўйича маъруза тайёрлаш ва илмий семинарда маъруза қилишни назарда тутади.

Илмий амалиёт (Стажировка).

Илмий амалиёт илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини бажариш жараёнида амалга оширилади. Илмий амалиёт (Стажировка) магистратура мутахассислиги бўйича мақсадли касбий таълим ўқув режа ва дастурларини ўзлаштириш, магистратура талabalарида илмий-тадқиқот компетенцияларини шакллантириш, таълимни фан ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини ривожлантириш йўли орқали магистрлар энг янги илмий-техник ривожланишдаги ютуқлар ҳамда иқтисод, фан, техника, маданият ва соғлиқни сақлаш тармоқларидағи замонавий техника ва технологиялар базасида илмий тадқиқот ишлари, тақозо этганда индивидуал илмий изланиш ва тажриба-синовларни ўтказиш мақсадида ташкил этилади.

Илмий амалиёт (Стажировка):

- илмий тадқиқот олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чукурлаштириши;
- башқа соҳа ва тармоқларидағи замонавий техника ва технологияларда қўлланилиши билан таништириши;
- амалий касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириши;
- касбга самарали мослашувни таъминлаши лозим.

Бунда илмий амалиёт (стажировка)га йўлланган магистратура талабаси ўқув жараёни жадвалини индивидуал график асосида ҳам бажариши кўзда тутилади. Ушбу холатда стажировкани ташкил этиш тартиб-қоидалари амалдаги норматив-хукукий хужжат (Низом) асосида олиб борилади.

3.3. 5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин. Колган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва яқуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фандастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталиқ ўқув юкламалардан келиб чиқкан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўқув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошлангич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чуқур фундаментал ва амалий билимлар беришни кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гурухлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фоизидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камидаги 40 фоизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустақил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўқув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўқув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўқув режаларига мувофиқ радиша яқуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 ҳафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 ҳафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 ҳафта
Таътиллар	18 ҳафта
Жами	100 ҳафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир қатор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиш даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим - **35-55 %;**
аттестация - **4-7 %;**
таътиллар - **15-20 %;**
илмий фаолият - **45-65 %.**

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқиқот иши, илмий-педагогик иш ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш – **40-60 %;**

илмий семинар - **10-20 %.**

Илмий амалиёт (стажировка) - **20-50 %.**

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига караб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар - **16 %;**

мутахассислик фанлари - **54 %;**

танлов фанлари - **30 %.**

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

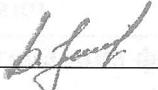
Таянч сўзлар:

Борел ўлчови, Ярим ҳалқа, Минимал ҳалқа, параллел кўчириш, геодезик чизиқлар, экспоненциал, геодезик акслантириш, Проектив фазо, қисқа чизиқлар, ёпиқ геодезик чизик, эгрилик тензори, Риман эгрилиги, секцион эгрилик, Риман субмерсияси, оришар, қавариқ тўплам, қавариқ функция, ботиқ функция, топологик фазо, узлуксиз акслантиришлар, топологик кўпхиллик, силлиқ кўпхиллик, голоморф функциялар, динамик системалар, кўп ўлчовли акслантиришлар, тензор майдон, Ли коммутатори, дифференциалланувчи кўпхиллик, орбиталар, Киллинг вектор майдонлар.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда
кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

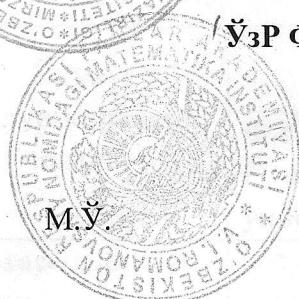
Ўзбекистон Миллий университети

Ректор А.Р.Марахимов

2018 йил « 06 » 08

М.Ў.

М.Ў.

КАДРЛАР БУЮРТМАЧИСИ:

ЎзР ФА Математика институти директори

Директор Ш.Аюпов

2018 йил « 06 » 08

М.Ў.

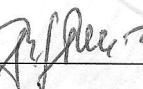
КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги

Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим мини

Ривожлантириш маркази

Директор Б.Х.Рахимов

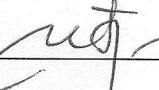
2018 йил « 07 » 08

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Қарши Давлат университети

Ректор проф. Б.А.Шоимкулов

2018 йил « 07 » 08

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

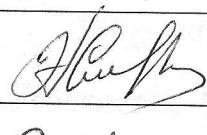
Самарқанд Давлат университети

Ректор проф. Р.И.Халмурадов

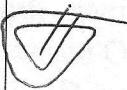
2018 йил « 07 » 08

Ижодий гурух раиси ва аъзолари

Ижодий гурух раиси ва ўринбосари

Ижодий гурух раиси	Н.Жабборов	Математика факультети декани	
Ижодий гурух ўринбосари	Ж.Аслонов	Математика факультети ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари	

Ижодий гурух аъзолари

№	Ўқув фанлар(курслар) номи	Таянч ОТМдан		Турдош ОТМдан, асосий кадрлар буюртмачиларидан	
		Ф.И.Ш., лавозими, илмий даражаси ва узвони	Имзо	Ф.И.Ш., лавозими, илмий даражаси ва узвони	Имзо
2.00	Мутахассислик фанлари				
2.01	Борель ўлчовлари ва потенциаллар назарияси	Садуллаев А., физика- математика фанлари доктори, академик		Розиков Ў. физика- математика фанлари доктори, профессор	
2.02	Абстракт алгебра	Худойбердиев А., физика- математика фанлари доктори, доцент		Норматов Э. физика- математика фанлари номзоди, доцент	
2.02	Топологиянинг танланган боблари	Бешимов Р.Б., физика- математика фанлари доктори, доцент		Джабборов Г. физика- математика фанлари номзоди, доцент	

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети бакалавриат йўналишлари
ҳамда магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режаларини
ишлаб чиқувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида келишув
ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“04” 08 2018 йил

Биз қуида имзо чекувчилар – Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Р.Мараҳимов, Самарқанд давлат университети ректори Р.И.Халмурадов, Қарши давлат университети ректори Б.А.Шоимқулов, Математика институти директори Ш.А.Аюповлар, Ўзбекистон Миллий университетида ишлаб чиқилган қуидағи бакалавриатура йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

1. 5130100 – Математика
2. 5A130101 – Математика (математик анализ)
3. 5A130101 – Математика (математик мантиқ, алгебра ва сонлар назарияси)
4. 5A130101 – Математика (геометрия ва топология)
5. 5A130101 – Математика (функционал анализ)
6. 5A130101 – Математика (актуар математика)
7. 5A130102 – Эҳтимоллар назарияси ва математик статистика
8. 5A130103 – Дифференциал тенгламалар ва математик физика

Юқоридаги бакалавриат йўналиши ҳамда магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режасининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

Малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқуқий хужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режани ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ

**Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон
Миллий университети ректори**

А.Р.Мараҳимов

Самарқанд давлат университети ректори

Р. И. Халмурадов

Қарши давлат университети ректори

Б.А.Шоимқулов

ЎзР ФА Математика институти директори

Ш.А.Аюпов

Ўзбекистон Миллӣ университети томонидан
5A130101-“Математика(йўналишилар бўйича)” магистратура
мутахассислиги учун ишлаб чиқилган Малака талабларига
ТАҚРИЗ

5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги учун яратилган малака талаблари Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги қонунларини бажариш, таълимнинг узлуксизлиги ва узвийлигини таъминлаш, мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш истиқболларига мувофик кадрлар буюртмачиларининг юқори малакали ракобатбардош мутахассисларга бўлган эҳтиёжини қондириш, тўпланган тажрибалар ҳамда олий таълимни ривожлантиришининг жаҳон тенденциясини таҳлил этиш ва умумлаштириш асосида ўқув-методик ва меъёрий-хукуқий хужжатлар базасини такомиллаштириш максадида тузилган.

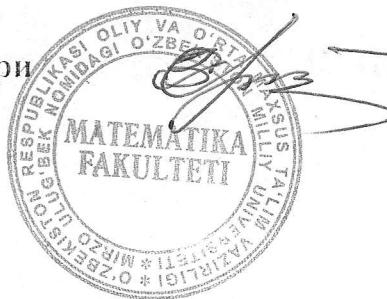
Ишлаб чиқилган таълим стандартларни биринчи қисмида 5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислигининг умумий таснифи (қўлланиш соҳаси, касбий фаолиятларнинг таснифи, тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, мутахассислик бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари), иккинчи бўлимда (ўқув режа ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар, малакавий амалиётга қўйиладиган талаблар, илмий семинар, стажировкага қўйиладиган талаблар, ўқув режасидаги юклама ҳажми) берилган.

5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги учун ишлаб чиқилган малака талаблари фанлар блоки бўйича талаблар ва умумметодологик фанлари блокининг зарурӣ мазмуни жиҳатидан жаҳон андозаларига мос равишда аниқланган ҳамда таълимда педагогик ва ахборот технологиялари воситаларини жорий этишга мўлжалланган.

Умуман олганда мазкур малака талаблари пухта тайёрланган бўлиб, у жаҳон андозаларига тўла жавоб беради ва 5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича Давлат таълим стандартлари учун малака талаблари сифатида қабул килиш мумкин.

Ўзбекистон Миллӣ университети
«Дифференциал тенгламалар ва
математик физика» кафедраси мудири

О.С.Зикиров

**Ўзбекистон Миллий университети томонидан
5A130101-“Математика(йўналишилар бўйича)” магистратура
мутахассислиги учун ишлаб чиқилган Малака талабларига
ТАҚРИЗ**

5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги учун Малака талаблари Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг ёрдамида ишлаб чиқилган бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва бошқа меъёрий ҳужжатларда кўйилган талаб ва таклифлар асосида яратилган.

У Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарор ва фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг буйруклари ва бошқа меъёрий-хукукий ҳужжатларга асосланган ҳолда ишлаб чиқилган.

5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги Малака талаблари Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги қонунларини бажариш, таълимнинг узлуксизлиги ва узвийлигини таъминлаш, мамлакатимизнинг ижтимоий-иктисодий ривожланиш истиқболларига мувофиқ кадрлар буюртмачиларининг юқори малакали рақобатбардош мутахассисларга бўлган эҳтиёжини қондириш, тўпланган тажрибалар ҳамда олий таълимни ривожлантиришининг жаҳон тенденциясини таҳлил этиш ва умумлаштириш асосида ўқув-методик ва меъёрий-хукукий ҳужжатлар базасини такомиллаштириш мақсадида тузилган.

5A130101-Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича магистрантларни тайёрлашнинг таълим дастури таълимнинг кундузги шакли бўйича 2 йил ўкишга мўлжалланган бўлиб, унда магистратура мутахассислигининг умумий таснифи, тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар, мутахассислик ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда малака талабларининг амал қилиш муддати келтирилган.

Малака талаблари пухта тайёрланган бўлиб, у жаҳон андозаларига тўла жавоб беради. Мазкур меъёрий ҳужжатлар турдош ОТМлар, илмий тадқиқот институтлари, ишлаб чиқариш корхоналари мутахассисларининг талаблари ва таклифлари инобатга олган ҳолда тузилган ва уни тасдиқлаш мумкин деб хисоблайман.

Тошкент Давлат техника университети
«Олий математика» кафедраси мудири

Ш.Пирматов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети магистратура
мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган
кадрлар истеъмолчиларининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий
фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари

Магистратура мутахассислиги		Магистратура мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
шифри	номи	
5A130101	Математика (йўналишлар бўйича)	<p>Магистр:</p> <p>Илмий-тадқиқот фаолиятида:</p> <p>касбий фаолиятига мос илмий адабиётларни, илмий тадқиқот лойихаларини ва янги илмий натижаларни ўрганиш; илмий, амалий тадқиқотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида илмий асосланган хуносалар чиқариш; илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳшир қилиш; илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этишда қатнашиш ҳамда фаол иштирок этиш; мос мутахассислик мавзуси бўйича илмий лойихаларда иштирок этиш; ечилаётган илмий муаммолар ва топширикларнинг концептуал ва назарий моделларини ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши лозим.</p> <p>Ташкилий-бошқарув фаолиятда:</p> <p>ижрочилар ва илмий тадқиқот жамоаси ишини ташкил қилиш ва бошқариш; фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш; қабул қилинаётган қарорларни миқдорий ва сифат бўйича баҳолаш, илмий ютуқларни кўллай олиш; e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитиши ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш; касбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши лозим.</p> <p>Ишлаб чиқариш фаолиятида:</p> <p>ҳисоблаш технологияларини ривожланиши жараёнида ҳосил бўладиган янги масалаларга тез мослашиш учун фундаментал математик билимларни кўллай олиш, зарур ҳолларда тезкор қарорлар қабул қилиш; ахборот технологиялари учун алгоритмларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ этиш;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - касбий этика кодексига риоя қилиш; - ўқитиш методикасини эгаллаш; - мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган механика ва математика фанлари бўйича назарий ва амалий машғулотларини олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар ҳамда умумий ўрта таълим муассасаларида, жумладан ўқув устахоналарида, ўтказиш қобилиятига эга бўлиши - замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўқув машғулотларини ўтказиш; - ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш қобилиятига эга бўлиши; - ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши; - мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятига эга бўлиши; - электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўқув-методик мажмуаларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиши лозим; - узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқиш; - мутахассислик бўйича жараёнларни математик модели ва масалаларни аналитик ҳамда сонли ечиш тизимлари соҳасида мавжуд ҳолатнинг таҳлилий шарҳини ишлаб чиқиш; - пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш; - ихтиносликка мос мавзу бўйича турли хизматларни кўрсатиш қобилиятига эга бўлиши лозим.
--	--

ЎЗР ФА Математика
институти директори

Ш.Аюпов

**5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура
мутахассислигининг малака талаби ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5A130101 – Математика (йўналишилар бўйича) магистратура мутахассислиги малака талабини ишлаб чиқишида кўйидаги меъёрий-хуқукий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида»ги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2015 йил 15 январдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 3-сонли Қарори ижросини таъминлаш тўғрисида”ги 12-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишиган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишида магистратура мутахассислиги битиравчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилияtlари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

5A130101 – *Математика (йўналишилар бўйича)* магистратура мутахассислигига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқиша мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

ЎзМУ ўқув ишлари бўйича
биринчи проректори

Д.Джумабаев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий таълим йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг “Математика ва табиий фанлар” ўқув-услубий бирлашмасининг № 2-сонли мажлис баёнидан КЎЧИРМА

«13» 07 2018 йил

Тошкент шаҳри

ҚАТНАШДИЛАР: Д. Джумабаев – ЎзМУ ўқув ишлари бўйича проректори, бирлашма раиси, Д. Талипов – бирлашма раиси муовини, И. Ҳайдаров - ЎзМУ ЎУБ бошлиғи, соҳа проректорлари, ўқув ишлари бўйича декан муовинлари, кадрлар буюртмачилари, турдош ОТМ вакиллари, Ю. Собирхонова – бирлашма котибаси.

КУН ТАРТИБИ:

1. МТ ва ўқув режалари муҳокамаси.

Маърузачи: Бирлашма раиси муовини Д. Талипов.

ТИНГЛАНДИ: Малака талаблари (МТ) ва ўқув режалари муҳокамаси хусусида Д. Талипов маърузаси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июнданги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишиган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июнданги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида, ЎзМУ мутахассислари томонидан кадрлар буюртмачилари ва турдош ОТМлар мутахассислари билан биргаликда математика ва табиий фанлар соҳаси учун 23 та бакалавриат таълим йўналиши ва 67 та магистратура мутахассисликлари учун Малака талаблари (МТ) ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Ушбу МТ ва ўқув режалар сизларнинг эътиборингизга ҳавола қилинмоқда. Мазкур меъёрий ҳужжатларни таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича шўъбаларда кўриб чиқиб, ўз фикр-мулоҳазалингизни билдиришингизни сўрайман. Сизларнинг билдирган фикр-мулоҳазаларингиз асосида тегишли тузатишлар киритилиб, ОЎМТВ га тасдиқлаш учун топширилади.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. ҚаршиДУ проректори Эшкобилов Ю.– ЎзМУ профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча МТ ҳамда ўқув режалари янги Низомда қўйилган талабларни ўзида тўлалигича акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради. Улар олий таълим мутахассисликлари классификаторига мос равишда мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, тегишли фан бўйича ҳозирги замон талаблари асосидаги чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг

учун ишлаб чиқилган барча МТ ва ўкув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. СамДУ Механика-математика факультети декани А. Бегматов сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган МТлар ҳамда ўкув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланганлиги, уларда, математика, амалий математика ва информатика соҳаларидағи эришилган охирги ютуқлар ва ислоҳотлар инобатга олингандигини таъкидладилар. Шунингдек, улар ишлаб чиқилган барча МТлар ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

ЎУБ раиси муовини Д.Талипов – Юқоридаги билдирилган фикрларни инобатга олиб, қуидаги МТ ҳамда ўкув режаларини ўкув методик бирлашмада кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Хар бир таълим йўналиши ва унинг негизидаги магистратура мутахассисликлари рўйхати:

1	Таълим йўналиши: Математика	5140300
2	Математика (йўналишлар бўйича)	5A130101
3	Эҳтимоллар назарияси ва математик статистика	5A130102
4	Дифференциал тенгламалар ва математик физика	5A130103

Юқоридагиларга асосланиб,

ИИФИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош ОТМ вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда, Ўзбекистон Миллий университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурӯҳлар томонидан, юқорида номлари келтирилган бакалавриат таълим йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг МТ ҳамда ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар ва Вазирлик томонидан белгиланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар МТ ва ўкув режаларининг охирги лойиҳаларини ишлаб чиқишида инобатга олинсин.

3. Ишлаб чиқилган МТ ва ўкув режаларини тавсия этилган ҳужжатлар илова қилингани ҳолда, ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлантирувчи Кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Бирлашма раиси

Бирлашма илмий қотибаси

Д. Джумабаев

Ю.Собирхонова

5A130101 –Математика (шүналишилар бүйича) магистратура мутахассислиги ўқув жараёни жадвали ва ўқув режасининг 2016 йилда тасдиқланган ўқув режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ 2017 йилдаги ўқув режа бўйича

2018 йил үкүв режаси бўйича

Назарий таълим ва иљмий фаолият

Давлат аттестацияси

И Илмий амалиёт (стажировка)

А | Аттестация

Таътиллар

II. ЎКУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари	2017 йилдаги ўқув режа бўйича			2018 йил ўқув режаси бўйича			Аудитория юкламаси фарки +/-	Изоҳ*		
		Юклама хажми, соат ва % да			Юклама хажми, соат ва % да						
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Умумметодологик фанлар	450	30	300	260	18	144	-156			
2.00	Мутахассислик фанлари	830	55	560	778	55	432	-128			
2.01	Борель ўчловлари ва потенциаллар назарияси	120		80	186		108	+28			
2.02	Абстракт алгебра	120		80	186		108	+28			
2.03	Топологиянинг танланган боблари	120		80	186		108	+28			
2.04	Қатламалар назарияси	140		100					Ўқув режадан чиқарилди		
2.05	Риман геометрияси	140		100					Ўқув режадан чиқарилди		
2.06	Кўпхиллликлар назарияси	120		80					Ўқув режадан чиқарилди		
2.07	Сатҳ сиртлари геометрияси	70		40					Ўқув режадан чиқарилди		
3.00	Танлов фанлари	232	15	132	388	27	216	+84			
	Жами	1512	100	992	1426	100	792	-200			
4.00	Илмий фаолият	2700		1816	2516		1398	-418			
4.01	Илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1890		1268	1102	612	-1166	Бирлаштирилиб “Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик иши, магистрлик диссертациясини тайёрлаш” деб номланди	Илмий семинар		
4.02	Илмий-педагогик иш	378		260							
					388		216	+388			
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	432		288	1026		570	+594			
	Хаммаси	4212		2808	3942		2190	-270			

Үкүв ишлари бўйича 1-проректор Д.Джумабаев

M. V.

**5A130101-Математика (йўналишлар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича
малака талабининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим йўналишлари малака
талаблари билан қиёсий таққослаш**

Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Канада (магистратура)	Россия Федерацияси (магистратура)
1.	Бошланиши	4 йиллик бакалавриатдан сўнг	4 йиллик бакалавриатдан сўнг	4 йиллик бакалавриатдан сўнг
2.	Давомийлиги	2 йил	2 йил	2 йил
3.	Таълим олувчилик сони	6-8		
4.	Ўтиш жойлари	Таълим муассасаларининг илмий тадқиқот бўлимларида, илмий тадқиқот институтларида, илмий муассасалар ва ўкув юргуларининг тадқиқот бўлимларида ўтказилади.	Университет кафедрасида талабаларнинг йўналиши ва илмий тадқиқот мавзуларига таалуқли бўлган институтларда	Университетларда
5.	Таълим берувчилик	Университетда, Фанлар Академияси институтларида фаолият юритаётган профессор-ўқитувчилар ва илмий ходимлар	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонига эга бўлган соҳа мутахассислари ва хорижий мутахассислар	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонга эга бўлган малакали ўқитувчилар, маҳсус конструкторлик бюороларида фаолият кўрсатаётган маҳаллий ва хорижий мутахассислар
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиши	Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, ДТМ, кафедра мудири, бириктирилган бошқа профессор-ўқитувчилар	Факультет деканати, кафедра мудирлари, профессор ўқитувчи ўзига беркитилган талабалар билан индивидуаль тарзда фаолият юритади	Таълим сифати назорати магистрантларни жорий ва якуний аттестация қилиш орқали амалга оширилади. Магистрантларнинг билим ва малака даражасини баҳолаш мезонлари мутахассис тайёр-ловчи кафедра томонидан ишлаб чиқилади.

Магистратурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Канада (магистратура)	Россия Федерацияси (магистратура)
1.	Назарий таълим	Кафедрадаги ўқитувчилар томонидан назарий билимлар талабаларга берилади	Асосий қисми маъруза ва илмий семинарлар кўринишида ўтказилади.	Асосий қисми маъруза ва илмий семинарлар шаклида ўтказилади

2.	Амалий таълим	Таълим муассасасида	Таълим муассасасида ва Университет кафедралари қошидаги маҳсус лабоаторияларда	Университет кафедралари қошидаги маҳсус лабоаторияларда
3.	Илмий – тадқиқот ишлари	Магистратурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича магистрлик диссертациясини асосан кафедра шароитида ва Фанлар Академиясининг илмий текшириш лабораторияларида амалга оширади. Кафедра ёки Фанлар Академияси институтлари профессор-ўқитувчилари ва илмий ходимлари (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштрок этиш ва маъруза килиш билан шуғулланадилар.	Кафедра профессор-ўқитувчилари раҳбарлигида, илмий дастурлар доирасида тадқиқот ишлари амалга оширилади. Илмий иш давомида рефератлар тақдим қилиши, конференцияларда иштрок қилиши ва илмий иш мавзуси бўйича журнالга мақола ёзиши мумкин.	Илмий иш бўйича кафедра ёки ўзининг мавзуси бўйича бошқа мутахассис билан турли институтларда оширилади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштрок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машгулотлар, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа таълим муассасаларида яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, кутубхона, интернет тармоғи ва бошқа) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Талабалар университет қошидаги ва мослаштирилган барча шарт-шароитлардан унумли фойдаланишлари мумкин.	Магистратура асосий таълим дастурларининг бажарилиши ҳар бир магистрантнинг мустақил таълим жараёнида Интернет системаси, кутубхоналар маълумотлар базаси ва фондларидан тўла фойдалана олишлари имконини яратиш назарда тутилади.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, ёзма, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Талабаларнинг жорий билими, компетенцияси ва ўзлаштириши оралиқ тест саволлари орқали, билимларни даврий оғзаки кўринишида текшириш, цикллар бўйича ҳар ярим йилда ёзма тест кўринишида амалга оширилади.	Таълим сифати назорати магистрларни жорий ва якуний аттестация қилиш орқали амалга оширилади. Магистрантларнинг билим ва малака даражаси ни баҳолаш усуслари мутахассислик (чиқарувчи) кафедра томонидан ишлаб чиқилиди

Магистратурада таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддат и	Канада	Муд дати	Россия Федерацияси	Муд дати
Борель ўлчовлари ва потенциаллар назарияси	1- семестр	1. Additional Chapters of Measure Theory 2. Additional Chapters of Complex Analysis	4 ой	1. Дополнительные главы теории меры 2. Дополнительные главы комплексного анализа	1-2- сем
Абстракт алгебра	1- семестр	1. Algebra and Number Theory 2. Lie Groups, Lie Algebras and Their Applications	4 ой	Алгебра и теория чисел	1-2- сем
Топологиянинг танланган боблари	2- семестр	Advanced Topics in Topology	4 ой	1. Геометрия и топология 2. Дополнительные главы геометрии и топологии	2-3 сем